

VESELÍČKO

Návrh změn v nakládání s odpady

ZPRACOVATEL

Hnutí DUHA

Údolní 33, 602 00 Brno

IČO: 15547779

Statutární zástupce: Anna Kárníková

Zpracovatel: Ing. Ivo Kropáček

info@hnutiduha.cz

www.hnutiduha.cz

OBSAH

*Tato část plánu nakládání s odpady
obce Veselíčko se skládá z následujících kapitol:*

1. PROGNÓZA VÝVOJE	3
2. SYSTÉMOVÉ ZMĚNY ZERO WASTE	4
3. PREVENCE VZNIKU ODPADU A VZDĚLÁVÁNÍ	7
4. TŘÍDĚNÍ A ODDĚLENÝ SBĚR ODPADŮ	8
5. NAKLÁDÁNÍ SE SMĚSNÝM KOMUNÁLNÍM A OBJEMNÝM ODPADEM	11

Vzhledem k tomu, že návrhy se připravují na konci roku 2021 a na jejich projednání a rozjezd je třeba dostatek času, doporučujeme realizaci nejdříve na přelomu let 2022 a 2023.

1. Prognóza vývoje

Nakládání s odpady v obci bude výrazně ovlivňovat evropská odpadová politika a národní legislativa. Již nyní je patrné, že hlavními cíli politiky bude:

- **omezit skládkování komunálních odpadů; cílem je skládkovat maximálně 10 % komunálních odpadů v roce 2035¹;**
- **zvýšit míru vytrídění komunálních odpadů na 70 % v roce 2035²;**
- **zajistit třídění všech druhů bioodpadu³.**

Schválenými prostředky k dosažení těchto cílů jsou:

- **ekonomická motivace: skládkovací poplatek vzroste z 500 Kč/t v roce 2020 na 1 850 Kč/t v roce 2029, avšak obce do produkce ve výši 0,2- 0,12 t/os. platí pouze 500 Kč/t⁴;**
- **sankce: obcím, které nezajistí vytrídění 60 % v roce 2025, 65 % v roce 2030 a 70 % v roce 2035, hrozí sankce do výše 200 000 Kč⁵.**

Lze očekávat, že spolu s ubýváním celosvětových zdrojů a se zvyšujícími se náklady na energie a suroviny dojde k omeze-

ní spotřeby zboží a následně i k poklesu produkce odpadů. Nicméně zřejmě půjde spíše o pokles stavebních a demoličních odpadů a odpadů ze spotřebního zboží, přičemž tyto odpady ve směsném komunálním odpadu příliš zastoupeny nejsou, jak vyplývá z rozboru složení odpadů v obci Veselíčko.

Můžeme počítat s jistým omezením kuchyňských odpadů a sníží se i množství nepoužitých potravin a nápojů v odpadu. Nicméně i nadále budou zásadní roli pro omezení skládkování a snížení produkce směsného odpadu hrát teoreticky separovatelné suroviny, především bioodpady. V této kategorii bude nutné umožnit třídění také kuchyňských odpadů obsahujících bioodpady živočišného původu (maso, sýry, kosti apod.).

Na nakládání s odpady budou mít velký vliv snahy Evropské unie o klimatickou neutralitu, které se již nyní promítají ve snaze Evropského společenství o oběhové hospodářství. Cestou k naplnění klimatické neutrality a oběhového hospodářství je strategie zero waste. Jejím základem je stanovit si cíl produkovat v budoucnu minimum odpadu a hledat cesty, jak se k tomuto cíli dopracovat. Doporučujeme obci Veselíčko, aby se stala jednou z prvních bezodpadových obcí v České republice.

1. Příloha č. 1 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech.

2. § 59 (3) zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, zní: „Obec je povinna zajistit, aby odděleně soustředěvané recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily v kalendářním roce 2025 a následujících letech alespoň 60 %, v kalendářním roce 2030 a následujících letech alespoň 65 % a v kalendářním roce 2035 a následujících letech alespoň 70 % z celkového množství komunálních odpadů, kterých je v daném kalendářním roce původcem. Do výpočtu podílu mohou být zahrnuty rovněž odděleně soustředěvané recyklovatelné složky komunálního odpadu vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob,

které nejsou předávány do obecního systému.“

3. Článek 22 (1) rámcové směrnice 2008/98/ES, o odpadech, zní: „Členské státy zajistí, aby do 31. prosince 2023 a s výhradou čl. 10 odst. 2 a 3 byl biologický odpad buď tříděn a recyklován u zdroje, nebo podléhal tříděnému sběru a nebyl směřován s ostatními druhy odpadů.“

4. Viz příloha č. 9 a č. 12 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech.

5. Viz § 122 (2) b) zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech.

2. Systémové změny zero waste

STANOVENÍ CÍLŮ

Obec Veselíčko by měla na veřejném zasedání zastupitelstva obce oficiálně schválit strategický cíl snížit produkci směsných komunálních odpadů do roku 2050 na množství blížíící se k 0 kg/os. Takto stanovený strategický cíl odpovídá požadavkům pro zero waste obec.

Výchozí pozice Veselíčka je v roce 2020, kdy produkce směsných komunálních odpadů činila necelých 220 kg/os./rok. Krátkodobý cíl do roku 2030 navrhuje stanovit tak, aby odpovídal splnění třídící slevy v zákoně o odpadech, tedy na 110 kg/os./rok. Mezi lety 2020 a 2030 by tedy produkce směsných odpadů měla klesnout na polovinu (z 220 kg/os./rok na 110 kg/os./rok). Střednědobým cílem pro rok 2040 by mohlo být opět snížení produkce odpadů na polovinu, tedy na 55 kg/os./rok.

PRACOVNÍ SKUPINA ZERO WASTE

Pokud by se obec Veselíčko chtěla stát bezodpadovou obcí, měla by vytvořit pracovní skupinu vytvořenou ze zástupců místní komunity (občanů, spolků, podnikatelů a obecních zařízení, zástupců environmentálních iniciativ apod.), kteří jsou schopni ovlivnit množství a složení odpadů produkovaných v obci. Skupinu by měla vést a svolávat jedna osoba, která se podílí na správě obce, případně důvěryhodný občan, který tuto roli dobrovolně převezme. V obou případech je vhodné úvodní zaškolení v dané problematice⁶.

Pracovní skupina by měla diskutovat o možných řešeních a vytvořit plán vedoucí ke snížení produkce odpadů v obci. Dále by měla při pravidelných setkáních hledat možnosti,

jak omezit produkci nerecyklovatelných a netříditelných odpadů, a to jak u nich samotných, tak přímo v obci a v organizacích, které ve Veselíčku fungují. Je třeba odpovědět si na otázku, zda je například na akcích SDH, TJ Sokol a dalších možné třídit všechny odpady, zda by občerstvení nebylo možné zajistit v opakovaně použitelném nádobí místo jednorázového a podobně. Je potřeba zamyslet se rovněž nad provozem mateřské školy a analyzovat, zda nelze snížit množství odpadů při jejím provozu. V ideálním případě by pracovní skupina měla najít způsoby, jak zpracovávat odpady přímo v místě, tedy využít odpady jednoho subjektu jako surovinu pro jiný subjekt, případně se propojit s odběrateli přes platformu [Cyrkl](#). S navrženými opatřeními bude následně třeba seznámit členy a zaměstnance v organizacích a spolcích, kterých se změny týkají (například formou interního školení).

ZMĚNA SVOZU VYTŘÍDĚNÉHO PAPIŘU A PLASTŮ

Pro zvýšení motivace v oblasti třídění papíru a plastů doporučujeme zahájit tříděný sběr papíru a plastů formou „door to door“ (veřejná zakázka). Nádoby o objemu 240 litrů do každé domácnosti je možné pořídit z dotací OPŽP.

Inspirovat se lze u jiných českých měst (např. [Jičín](#), [Lysice](#)), případně doporučujeme prostudovat i konkrétní návrh dodavatele pro obec [Červená Řečice](#). [Takto](#) mohou vypadat informace pro občany po zavedení systému (příklad z Humpolce).

6. Výběr možných studijních materiálů v českém jazyce: [Jak vytvořit zero waste metodiku v obci](#), [Zero Waste Masterplan](#), [Jak na redukcii odpadu](#), [Jak předcházet odpadům na komunální úrovni](#), [Odpadové hospodářství malých obcí](#); v anglickém jazyce jsou dostupné informace na stránce [zerowastecities.eu](#).

ZMĚNA PLATBY ZA ODPAD

Současný místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, stanovený paušálně ve výši 450 Kč za osobu, nepostačuje na pokrytí nákladů obce s odpadovým hospodářstvím a neodráží snahu o prevenci vzniku směsných komunálních odpadů.

Navrhujeme změnu z místního poplatku odvozeného od počtu obyvatel v domácnosti na poplatek, který by odrazil skutečnou produkci komunálních odpadů v domácnosti. Nový zákon o odpadech povoluje dvě možnosti zpoplatnění:

- **paušální „místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství“; nebo**
- **„místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci“ (založený buď na kapacitě shromažďovacích prostředků, nebo na objemu či hmotnosti odložených odpadů).**

Přechod na druhou možnost (poplatek dle množství) znamená pro obec jednoletý výpadek příjmů pro odpadové hospodářství, protože k platbě tohoto poplatku dochází zpětně až po vyhodnocení reálných objemů s ročním zpožděním. Pro Veselíčko by to tedy znamenalo jednu roční ztrátu ve výši 400 000 Kč.

Za nejvhodnější variantu považujeme poplatek založený na reálném množství odpadů, ale zároveň chceme předejít výpadku příjmu obce. Následující varianty jsou seřazeny podle toho, jak přispívají k cíli snížení množství směsných odpadů na osobu v obci Veselíčko.

VARIANTA 1: PAUŠÁLNÍ PLATBA SE SLEVOU

Existující paušální „místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství“ by se zvýšil a doplnil by se slevou

pro poplatníky, kteří se zavážou vyprodukovat méně odpadu. Čtyřčlenná domácnost by si pro uplatnění slevy mohla ročně nechat svěřt plnou 240litrovou nádobu maximálně devětkrát ročně. Nutné je zavedení přesné evidence nádob.

Poznámka: konstrukci poplatku je nutné konzultovat s právníky

Poplatek: roční paušál 700 Kč/os./rok + sleva dle množství 200 Kč (pod 550 l/os./rok), která se vrátí na konci roku

Frekvence svozu: měsíční

Nutná opatření:

- **zavedení označení odpadových nádob QR kódem a jejich evidence svozovou firmou**
- **změna systému poplatků**
- **zavedení evidence sváženého množství (naplnění 240litrové nádoby)⁷**
- **zavedení automatického vrácení slevy domácnostem s nižší produkcí jedenkrát ročně**
- **informování občanů, jak snížit množství odpadů správným tříděním (využití možností v obci)⁸**
- **zavedení odděleného třídění živočišných biologických odpadů**
- **snížení frekvence svozu na měsíční**

Tento systém motivuje občany ke snaze snižovat množství odpadů lepším tříděním, a tím ušetřit. Obci přinese více financí (vyšší poplatek + nižší náklady na svoz), ovšem bude muset investovat do opatření. Jedná se také o zvýšení poplatku pro občany (o 50/250 Kč ročně na osobu, pokud se uplatní/neuplatní sleva), jehož cílem je snaha o třídění. Občané platí pouze jednu platbu ročně.

7. Například v [Novém Jičíně](#) při svozu směsného komunálního odpadu zaznamenávají naplněnost nádob. Vědí, zda se odváží popelnice zaplněná z jedné čtvrtiny, poloviny, tři čtvrtin nebo zcela plná. Lze vážit i přesné množství odpadů v kilogramech.

8. Ministerstvo životního prostředí vydalo pro občany [Průvodce předcházením vzniku odpadů v domácnosti](#); pro oblast pohostinství a stravování lze využít [Průvodce předcházením vzniku odpadů z potravin v soukromém sektoru pohostinství a stravování](#).

VARIANTA 2: POPLATEK DLE MNOŽSTVÍ SE ZÁLOHOU

Dočasně bude zachován současný systém čtrnáctidenního svozu a paušál bude nahrazen místním poplatkem za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci založeném na kapacitě odpadových nádob se zálohovou platbou na následující rok.

Poznámka: možnost zálohy je nutné konzultovat s právníky

Poplatek: záloha 400 Kč/os./rok + poplatek dle množství 0,7 Kč/l odvezeného odpadu (plná 240litrová nádoba = 168 Kč); ročně činí poplatek 4 032 Kč v případě plné 240litrové popelnice svážené jedenkrát za 14 dní

Frekvence svozu: čtrnáctidenní

Nutná opatření:

- zavedení označení odpadových nádob QR kódem a jejich evidence svozovou firmou
- změna systému poplatků
- zavedení vyúčtování na základě evidovaného množství a vyrovnání nedoplatků/přeplatků s občany
- zavedení evidence sváženého množství (naplnění 240litrové nádoby)
- informování občanů, jak snížit množství odpadů správným tříděním (využití možností v obci)
- zavedení odděleného třídění živočišných biologických odpadů (svoz do bioplynové stanice)

Očekáváme (a zkušenosti z jiných obcí na celém světě to potvrzují), že se množství vyprodukovaných směsných komunálních odpadů výrazně sníží. Tento systém vede občany ke snížení produkce směsných odpadů a ke kvalitnějšímu třídění. Dochází ke změně poplatku a k jeho zvýšení: v současnosti produkuje průměrný občan 1 300 litrů směsného odpadu a platí 450 Kč za rok; po změně zaplatí stejnou sumu

za 624 litrů ročně. Nicméně pro občany, kteří jsou ochotni třídít a redukovat svůj odpad, dojde ke snížení: zaplatí podle reálné produkce směsného odpadu.

Z rozboru složení komunálního odpadu vyplynulo, že 66 % odpadů, které lidé vyhodí, lze vytřídít. Vzhledem k nynější produkci 1 300 l směsného odpadu na osobu by dle rozboru bylo možné pečlivým tříděním produkovat pouze 442 l směsného odpadu na osobu ročně. Při nové konstrukci poplatku za odpad zaplatí občané za 442 l směsného odpadu pouze cca 310 Kč, tedy o 140 Kč méně než doposud.

Nevýhodou je dvojitá platba: záloha odpovídající minimálně stanovenému množství produkovaného odpadu splatná předem a následný doplatek po vyúčtování, který bude třeba vymáhat.

DALŠÍ MOŽNOSTI:

- zachovat stávající paušální platbu, ale navýšit ji na 1 300 Kč/os./rok, aby byly pokryty náklady obce, což pravděpodobně způsobí nevíli obyvatel, nebude motivovat k redukcí odpadu (všichni platí stejně) a ohrožuje splnění výše uvedených cílů zero waste
- zavést platbu dle množství bez zálohy; pro obec by to znamenalo výpadek 400 000 Kč za první rok

Dalším opatřením pro zvýšení příjmů do rozpočtu obce je důsledná snaha zapojit všechny živnostníky do systému obce, eventuálně je důrazně upozornit na hrozbu sankcí ze strany kontrolních orgánů v případě, že nebudou mít zajištěn svoz a třídění komunálních odpadů. Zapojit se do systému obce a využívat obecní kontejnery na tříděný odpad je přitom pro osoby samostatně výdělečně činné přirozeným a nejlevnějším způsobem řešení.

Při zavádění změn a snah o snížení množství směsných odpadů je klíčová komunikace s občany: musejí mít dostatek informací o chystaných změnách, přehled o množství jimi vyprodukovaného odpadu a také o možnostech třídění v obci a prevenci vzniku odpadů ve svých domácnostech.

3. Prevence vzniku odpadu a vzdělávání

Obce jsou ze zákona povinny⁹ jedenkrát ročně „informovat veřejnost o způsobech a rozsahu odděleného soustřed'ování komunálního odpadu, využití a odstranění komunálního odpadu a o možnostech prevence a minimalizace vzniku komunálního odpadu“.

Navrhujeme proto obci Veselíčko zahájit vydávání pravidelné rubriky o odpadech v obecním zpravodaji Veselíčské novinky. Rubrika by měla opakovaně přinášet informace o úspěších tříděného sběru, o nákladech obce na odpadové hospodářství, o snahách obce na poli odpadového hospodářství a o zpětném odběru a následném využití vytříděných surovin, případně i tipy, co kam vytřídít (informace lze čerpat například z webu www.samosebou.cz).

Dalším krokem by mohl být dotazníkový průzkum, v němž by si obec ověřila reakci občanů na předchozí i následné kroky naplňování plánu nakládání s odpady. Dotazník je vhodné opakovat každé dva roky a výsledky reflektovat v dalších opatřeních.

DALŠÍ MOŽNÁ OPATŘENÍ:

- **Při povolování kulturních a společenských akcí v obci bude obec povolovat pouze takové akce, které budou nabízet občerstvení v opakovaně použitelných, zálohovaných nebo biodegradabilních obalech a během nichž bude zajištěno třídění odpadů na papír, plasty, sklo a bioodpad.**
- **Pro opakované použití věcí bude vybudován minidvorek, kam by lidé mohli nosit nepotřebné věci ze svých domácností a současně by zde mohli za symbolickou cenu nakoupit. Jednodušší verzí by mohla být podpora, respektive organizace tzv. garážových výprodejů, bleších trhů, sousedských výměn neboli swapů: obec může takové akce zorganizovat a poskytnout prostory, případně se i spojit s vedlejšími obcemi.**

9. § 60 (4) zákona o odpadech.

4. Třídění a oddělený sběr odpadů

BIOODPAD

Rozbory komunálních odpadů z domácností obce Veselíčko ukazují na stále vysoký podíl bioodpadů (kolem jedné třetiny). V absolutních číslech se jedná o 65 tun za rok (neboli 72 kg/os./rok). Zahradní bioodpady ve směsném odpadu vůbec končit nemusejí. Zde je obrovský prostor pro podporu domácího či komunitního kompostování. Veselíčko má sice k dispozici kompostárnu, ale zpracování bioodpadu přímo v místě vzniku vychází výhodněji jak z ekonomického, tak i z ekologického hlediska. Kompostárna slouží také pro zpracování bioodpadu z okolních obcí Prosenice, Buk, Radvanice, Lazníky, Bohuslávky a Dolní Újezd.

Motivovat veřejnost k domácímu kompostování, když jsou v obci k dispozici bezplatné kontejnery na zahradní odpady, lze pouze v omezené míře. Největší motivací pro snížení podílu bioodpadů ve směsném odpadu bude snížení frekvence svozu odpadů a/nebo zavedení ekonomické motivace systémem PAYT (z anglického Pay As You Throw neboli zaplat podle toho, kolik vyhodíš, viz výše).

Zahradní bioodpady jsou ve Veselíčku dobře vyřešeny: obec vlastní kompostárnu, nádoby na sběr, a dokonce si i sama zajišťuje svoz. Domácnosti mají k dispozici domácí kompostéry. Je zde ještě nějaký prostor pro propagaci správného nakládání s bioodpady, ale systém jako takový je udržitelně a správně nastaven.

Problematické je naopak nakládání s kuchyňskými **bioodpady živočišného původu**. Domácnosti nemají možnost naložit s nimi jinak než je vyhodit do popelnice na směsný odpad. Vzhledem k tomu, že evropská odpadová legislativa požaduje, aby i Česká republika umožnila domácnostem nejpozději od roku 2024 třídění všech druhů bioodpadů, tedy včetně těch živočišného původu, je třeba věnovat se i této oblasti. Nabízejí se dvě možnosti:

1. Řešení přímo v obci

Pro zpracování zbytků jídel, kostí a masných výrobků lze využít obecní kompostárnu. Pro zpracování odpadů živočišného původu je nutné osadit kompostárnu hygienizační jednotkou (např. [velkokapacitní automatický kompostér JORA](#), [Greengood kompostér](#) nebo některá z kontejnerových jednotek, jako je [biofermentor](#), [aerobní fermentor EWA](#) apod.). Hygienizační jednotka snižuje bakteriální kontaminaci a vytváří takové prostředí, v němž nejsou bakterie schopny přežít. Zahřátím odpadu na předepsanou teplotu a následným udržením této teploty dochází k devitalizaci patogenních mikroorganismů a choroboplodných zárodků.

Možné je také využití více malokapacitních otočných kompostérů (např. [JORA 270](#)), rozmístěných na několika místech v obci. Složitější by byla logistika dodávky odpadů a hlídání kvality vstupního materiálu.

V rámci OPŽP 2021–2027 bude k dispozici dotace na doplnění hygienizační jednotky na kompostárnu, kterou by bylo možné takovou investici financovat.

2. Řešení mimo obec

Nabízí se využití cizích kapacit bioplynových stanic nebo kompostáren s hygienizací. Nejbližší bioplynové stanice (Želatovice, Rokytnice II, Velký Týnec) však zpracovávají pouze zemědělské odpady. Nyní se často debatuje o snaze přesvědčit provozovatele zemědělských bioplynových stanic, aby přijímali i bioodpady. Bylo by proto vhodné kontaktovat nejbližší provozovatele s dotazem, zda by byli ochotni na základě jednání přijímat v budoucnu i bioodpady živočišného původu. Komunální bioplynová stanice se nachází až v Rapotíně (90 km od Veselíčka), což je krajní varianta. V případě kompostáren je situace obdobná – v okolí se zatím žádná kompostárna s hygienizací nenachází a o záměrech investovat do této technologie nemáme informace.

Dalším problémovým bioodpadem jsou **zvířecí exkrementy**. I zde platí, že domácnosti nemají možnost s těmito odpady naložit jinak než je vyhodit do nádoby na směsný komunální odpad. Nabízejí se opět dvě možnosti:

1. Řešení přímo v domácnosti

Je zde možnost řešení přímo v bytech, a sice použít WC. V případě domácností se zahradou lze pořídit speciální [kompostéry na exkrementy](#) nebo vybudovat odpadní jámu. V této oblasti je nutná především osvěta obyvatel.

2. Řešení sběru a svozu

Exkrementy je možné sbírat a odvážet ke zpracování. Jde o řešení nejvhodnější pro obyvatele, ale současně nejnákladnější pro obec. První variantou je svážet exkrementy společně s dalším odpadem do zmíněných bioplynových stanic. Další možností by bylo zřídit větší exkrementový kompostér přímo v kompostárně Veselíčko, kam by se exkrementy svážely odděleně v kompostovatelných sáčcích v rámci svozu bioodpadu.

PLASTY

Plasty tvoří významnou část směsných komunálních odpadů ve Veselíčku (8-10 % hmotnosti). V absolutních číslech se jedná o 20 tun za rok (neboli 22 kg/os./rok). Občané ve Veselíčku plasty třídí lehce nadprůměrně. Zatímco v roce 2018 vytřídil průměrný občan České republiky v obcích o velikosti 500 až 1 000 obyvatel 17,4 kg plastů (údaje společnosti EKO-KOM), ve Veselíčku se jedná o 18,5 kg plastů. Rozborem obsahu plastů ve směsném komunálním odpadu se ukazuje, že ve žlutých kontejnerech na plast končí asi 46 % plastů (18,5 kg/os.) a zbylých 54 % (22 kg/os.) je vyhozeno do směsného komunálního odpadu.

V obci je nyní rozmístěno 21 kontejnerů na plasty o objemu 1100 litrů. Pro zlepšení třídění plastů doporučujeme **systém door to door**, přičemž každá domácnost má svoji nádobu na plasty. Systém door to door vede k vyššímu vytřídění odpadů, protože občané mají nádoby přímo u dveří a nemusejí vytříděné odpady daleko odnášet.

Dalším návrhem pro vyšší třídění plastů je **změna systému platby za odpad** (viz výše), který by motivoval snížit produkci směsných komunálních odpadů a lépe třídít.

Po zavedení systému door to door doporučujeme **zachovat jeden kontejner na plasty o objemu 1100 litrů** na každém kontejnerovém místě, které je nyní osazeno kontejnerem na plasty. Tyto kontejnery by sloužily živnostníkům a domácnostem pro odkládání větších kusů plastů, případně pro turisty a chataře.

PAPÍR

Papír a lepenka tvoří zhruba 3 % hmotnosti směsného komunálního odpadu. V absolutních číslech se jedná o 6 tun za rok (neboli 6,5 kg/os./rok). Ve Veselíčku se papír třídí lehce nadprůměrně. Zatímco v roce 2018 vytřídil průměrný občan České republiky v obcích o velikosti 500 až 1 000 obyvatel 14,3 kg papíru (údaje společnosti EKO-KOM), ve Veselíčku se jedná o 15,4 kg papíru. Rozborem obsahu papíru ve směsném komunálním odpadu (6,5 kg/os.) se ukazuje, že v kontejnerech na papír končí většina papíru (15,4 kg/os.) a do směsného komunálního odpadu je vyhozena méně než polovina toho, co do kontejnerů. Dá se samozřejmě předpokládat, že nějaké množství papíru se zlikviduje také při zatápní v lokálních topeništích.

V obci se nyní nachází deset kontejnerů na papír o objemu 1100 litrů. Pro zlepšení třídění papíru doporučujeme zavést **systém door to door**, přičemž doporučujeme **zachovat jeden kontejner na papír o objemu 1100 litrů** na každém kontejnerovém místě, které je nyní osazeno kontejnerem na papír. Doporučujeme však pečlivě sledovat, zda se kontejnery na papír nepřeplnují (především u Minimarketu), neboť hrozí rychlé zaplnění krabicemi z obchodu (od živnostníků).

SKLO

Sklo tvoří asi 4 % hmotnosti směsného komunálního odpadu. V absolutních číslech se jedná o 8 tun za rok (neboli 9 kg/os./rok). Ve Veselíčku se sklo třídí podprůměrně. Zatímco v roce 2018 vytřídil průměrný občan České republiky v obcích o velikosti 500 až 1 000 obyvatel 14,7 kg skla (údaje společnosti EKO-KOM), ve Veselíčku se jedná o 10,5 kg skla. Rozborem obsahu skla ve směsném komunálním odpadu se ukazuje, že v kontejnerech na sklo končí asi 54 % skla (10,5 kg/os.) a zbylých 46 % (9 kg/os.) se vyhodí do směsného komunálního odpadu. V obci je rozmístěno osm kontejnerů na sklo, což je možné označit za dostatečnou síť. Výhodou je také skutečnost, že na dvou kontejnerových místech (radnice a Veselí)

jsou dva kontejnery na sklo, takže je možné třídít sklo na čiré a barevné, což zlepšuje jeho odbyt a následné využití v recyklaci. Pro vyšší třídění skla doporučujeme zachovat všech osm kontejnerů na sklo v obci, změnit systém plateb za odpady a zvýšit osvětu.

TEXTIL

Textil tvoří zhruba 3 % hmotnosti smíšeného komunálního odpadu. V absolutních číslech se jedná o 6 tun za rok (neboli 6,5 kg/os./rok). V obci není zavedeno třídění textilu; bude ze zákona povinné nejpozději od roku 2025.

Doporučujeme navázat kontakty s firmami svázejícími většinou zdarma textil (např. [DIMATEX](#), [FCC Environment](#) a další) a pořídit kontejnery na textil. Na pořízení kontejneru lze získat dotaci z programu OPŽP 2021-2027. Ideální lokality pro umístění kontejnerů na textil jsou u radnice a u Minimarketu.

Pro omezení textilního odpadu může obec také začít **podporovat již zmíněné sousedské výměny** (označované jako swapy; lze se inspirovat jinde, příp. kontaktovat skupiny se zkušenostmi, např. [Výměna oblečení](#); se swapy mají zkušenost například i v [Přerově](#)) nebo uspořádat bazar, případně i ve spolupráci se sousedními obcemi.

KOVY

Kovy tvoří 2-3 % hmotnosti smíšeného komunálního odpadu. Jde především o nápojové plechovky, víčka a obaly od potravin. V absolutních číslech se jedná o 5 tun za rok (neboli 5 kg/os./rok). Ve Veselíčku se kovy třídí podprůměrně. Zatímco v roce 2018 vytrídil průměrný občan České republiky v obcích o velikosti 500 až 1 000 obyvatel 5,1 kg kovů (údaje společnosti EKO-KOM), ve Veselíčku se jedná o 1,2 kg kovů.

Rozborem obsahu kovů ve smíšeném komunálním odpadu se ukazuje, že v kontejnerech na kovy končí jen asi 20 % kovů (1,2 kg/os.) a zbylých 80 % (5 kg/os.) se vyhodí do smíšeného komunálního odpadu. Z plateb EKO-KOMu je patrné, že sběr kovů není touto autorizovanou obalovou společností hlášen a obec za něj nedostává finanční příspěvky. Doporučujeme do čtvrtletních hlášení EKO-KOMu přidávat také informaci o množství svezných kovů z obce a kontaktovat okolní sběrný s prosbou o informaci, kolik kovů bylo dodáno občany z Veselíčka. O tyto informace pak lze doplnit hlášení EKO-KOMu. Obec tak může na odměnách od EKO-KOMu získat navíc ročně přes 7 500 Kč.

V obci jsou rozmístěny čtyři kontejnery na kovy, což je možné označit za dostatečnou síť. Navrhujeme zvážit, zda by bylo možné u radnice vytvořit kontejnery plně vybavené kontejnerové místo, kam bude moci veřejnost odevzdat jakékoli druhy odpadů. Dosavadní plány obce s kontejnerem na kovy u radnice nepočítají. Kovy ve větším objemu lze dále odevzdávat ve sběrných druhotných surovin v Oseku nad Bečvou (Ing. Richard Srubek - VÝKUP DRUHOTNÝCH SUROVIN), v Lipníku (Knopcentrum, s. r. o.), v Přerově (Sběrné suroviny Tomeček, s. r. o.) nebo v Pavlovicích u Přerova (Modit, spol. s r. o.). Pro vyšší třídění kovů doporučujeme **změnit systém plateb za odpady a zvýšit osvětu.**

NÁPOJOVÉ KARTONY

Nápojové kartony tvoří kolem 1 % hmotnosti smíšeného komunálního odpadu. V absolutních číslech se jedná o 2 tuny za rok (neboli 2 kg/os./rok). Ve Veselíčku se nápojové kartony sbírají společně s plasty. Nicméně z hlediska propagace doporučujeme doplnit v obci sběr nápojových kartonů na sběrných místech u radnice a u Minimarketu.

ELEKTROODPAD

Podle rozborů netvořily elektroodpady hmotnostně výraznou složku smíšeného komunálního odpadu, což je dobře, protože do smíšeného odpadu nepatří. Aby elektroodpady skutečně nekončily ve smíšeném odpadu a veřejnost měla snadnou možnost zbavit se těchto odpadů správným způsobem, doporučujeme umožnit tříděný sběr elektroodpadů. Spolupracovat lze s firmami [ASEKOL](#), [REMA Systém](#) nebo [Elektrowin](#). Ve Veselíčku by mohly být umístěny tři kontejnery na elektroodpad, ideálně u radnice, u Minimarketu a u mateřské školy.

OLEJE

Oleje nebyly součástí smíšeného komunálního odpadu ve Veselíčku, ale lze předpokládat, že končí v kanalizaci, kde zanášejí odpadní roury a přitahují hlodavce. Přitom je lze velmi dobře recyklovat a zákon o odpadech požaduje, aby obce nejpozději od 1. ledna 2025 zajistily místa pro oddělený sběr jedlých olejů a tuků. Doporučujeme rozšířit sběr olejů na místa u radnice, u Minimarketu, u mateřské školy, Na Kovárně a ve Veselí.

5. Nakládání se směsným komunálním a objemným odpadem

Nakládání se směsným komunálním a objemným odpadem není zcela v moci obce, která jejich řešení přenechává svozové společnosti. Přesto je možné stanovit si střednědobý cíl, který by mohl být definován například následovně: do roku 2030 směsné komunální a objemné odpady dotřídit, materiálově využívat využitelné složky (kovy, plasty, papír a jiné) a skládkovat pouze odpady biologicky stabilizované – inertní.

Dosavadní praxe svozu směsných komunálních odpadů na skládky vede k plýtvání surovinami, které by se daly ještě materiálově využít, ale mají tu nevýhodu, že nebyly ze směsného komunálního odpadu vytřídkeny. Jak ukázaly rozbory složení směsných komunálních odpadů z Veselíčka, tvoří tříditelné a teoreticky recyklovatelné odpady ve směsném komunálním odpadu asi dvě třetiny hmotnosti. Lepší třídění jednotlivých složek popisujeme výše a po navrhovaných opatřeních očekáváme snížení množství směsného odpadu.

U zbylého směsného odpadu lze mechanicky recyklovatelné odpady vytřídit. Jejich kvalita je však samozřejmě mnohem nižší než z tříděného sběru přímo u zdroje. Existují také technologie řízeného rozkladu biologicky rozložitelných odpadů na biologicky stabilizované – inertní odpady. Uložení takto upravených odpadů na skládku má zcela minimální vliv na životní prostředí, který je podle studií nižší než v případě, že je neupravený směsný komunální odpad spálen ve spalovně ZEVO.

Nicméně technologie, které dokážou mechanicky dotřídit směsné odpady a zbylé odpady biologicky stabilizovat, jsou konkurenceschopné při kapacitách přesahujících 10 000 tun odpadů ročně. Jde tedy o množství odpadu mnohonásobně převyšující současnou produkci obce Veselíčko. Obec tedy bude muset při naplnění tohoto cíle spolupracovat s okolními obcemi v regionu.

Ministerstvo životního prostředí

Rozbor odpadů a analýza pro obec Veselíčko byly finančně podpořeny Ministerstvem životního prostředí. Obsah nemusí vyjadřovat postoje donora.

Hnutí DUHA
Friends of the Earth Czech Republic